

Årsplan budget 2025

Plan 2026 – 2027



Henrik Nilsson Bokor (S)

Sten Bondesson (C)

Mona Magnusson (M)

Lena Gustafsson (V)

Sammanhållning genom en svår tid

Utmanande förutsättningar

Budget och plan 2025 präglas av osäkerhet kring resultatet för 2024, lågkonjunktur, inflation och höga pensionskostnader i kombination med sena och försämrade prognoser i slutet av året. Därtill är flera omfattande statsbidrag borttagna från statsbudgeten 2025, framförallt drabbas socialnämnden och bildningsnämnden. Skatteintäkterna beräknas vända uppåt mot en mer normal nivå först år 2026, förutsatt att den föreslagna ändringen av det kommunala kostnads- och utjämningsystemet beslutas och börjar gälla. Resultatutjämningsreserven används för att täcka negativt resultat 2025.

Den demografiska utvecklingen utmanar i hela landet, så också i Torsås kommun. Antalet födda minskar kraftigt samtidigt som andelen äldre äldre i befolkningen ökar. I nuvarande modell för kommunal utjämning tappar Torsås kommun 771 kronor per invånare 2025.

Efter en lång rad större lånefinansierade investeringar är kommunens skuldsättning på en hög nivå samtidigt som resultaten är låga. Med en ny budgetmodell enligt den så kallade prislappsmodellen och ett nytt utjämningsystem behöver resultatnivåerna återigen öka över tvåprocentmålet från och med 2026. Arbetet med prislappsmodellen medför behov av analys, prioriteringar och behov av anpassningar. Kommande investeringar skall ske med 100% självfinansiering.

Långsiktigt har kommunens invånare fortsatt goda möjligheter till ett gott liv i trygghet. Här finns erfarenheten och kraften att möta svåra tider i samverkan och sammanhållning. Efter ett tufft år ekonomiskt, där återhållsamhet, tuffa prioriteringar och samarbete krävs, finns goda utvecklingsmöjligheter för framtiden.

Negativa påverkansfaktorer

- Osäkerhet kring utgångsläget. Resultat 2024.
- Svag konjunktur.
- Bestående högre kostnader som ett resultat av hög inflation.
- Minskade statsbidrag och kommunal utjämning.
- Befolkningsminskning.
- Hög skuldsättning och svagt resultat ger mycket begränsat investeringsutrymme.
- I en stor del av koncernens fastighetsbestånd finns en underhållsskuld och bristande energieffektivitet.
- Ökade krav på säkerhet.
- Svagt utvecklad digital förvaltning.

Bildningsnämnden

Bildningsnämnden kompenseras i budget och plan för höga kostnader för en liten skolenhet i Gullabo samt för ökade kostnader för lokalhyror och skolskjutsar. Utöver kompensation för löner, kost och lokaler, ökas nämndens nämndens ram med en miljon kronor. Nämndens systematiska kvalitetsarbete och kontinuerliga fokus på förbättrade skolresultat gäller för planperioden. Korrespondensgymnasiet och ansvaret för de interkommunala ersättningarna förs tillbaka till Bildningsnämnden, där dessa frågor åter får en naturlig hemvist.

Socialnämnden

En ny Socialtjänstlag börjar gälla under 2025 vilket kräver nämndens uppmärksamhet kring dess implementering. Införandet av *Nära vård* i samverkan med Region Kalmar län är också en viktig fråga som kräver noggrann uppföljning. Socialnämnden ersätts för löneökningar, ökade kostnader för kost och lokaler samt kompenseras med 500 tkr som delvis kompensation för minskade statsbidrag och ökade kostnader.

Drift och Servicenämnden

Drift och servicenämnden kompenseras utöver lön och lokaler med en miljon kronor i ram för lokalvård av sporthallen, ökade kostnader för underhåll av enskilda vägar och IT. Som intäktsfinansierad servicenämnd är det viktigt att säkerställa hög service och kostnadseffektivitet. Den beräknade hyreshöjningen uppdras genom budgetbeslutet i kommunfullmäktige att sänkas med motsvarande 20 procent effektivisering. Investeringsutrymmet är mycket begränsat under året och investeringarna behöver prioriteras hårt där icke nödvändiga objekt får anstå längre fram i planperioden.

Bygg och Miljönämnden

Ramen förstärks från och med 2025 för ökade lönekostnader, lokalhyra och 500 tkr ytterligare i ram för att möta ökade krav på myndighetssidan samt förstärkning av mark & exploatering och köp av tjänster för kartor och inmätning. Arbetet med att digitalisera och aktualisera kommunens kartor prioriteras och samverkan för minskad sårbarhet och ökad tillgänglighet ska fortsatt främjas. Nämndens långåriga och viktiga arbete med klimatanpassningar och åtgärder med våtmarker kan fortsätta med fortsatta medel på investeringssidan.

Kommunstyrelsen

Kommunens läge i regionen ger goda möjligheter för fler etableringar, av både företag och boende. Kommunstyrelsen har i uppdrag att aktivt förvärva mark och planera för fortsatt samhällsutveckling. Kommunen behöver möta de utvecklingsmöjligheter som finns speciellt i samband med ny anstalt i Halltorp, stark arbetsmarknad i Karlskrona och en ny förbifart Bergkvara på E22. Digitaliseringens möjligheter har ännu inte tagits tillvara vilket nu behöver ske. Sluttäckningen av deponin vid Hallagärde avslutas under 2025. Givet det svåra ekonomiska läget och försämrade säkerhetsläget har kommunstyrelsen inom ramen för sin uppsiktsplikt att följa upp ekonomi, samverkan inom och mellan kommunkoncernen och omvärlden. Budgetprocessen är under omarbetning i samband med processen kring SKRs prislappmodell. Kommunstyrelsen kompenseras med en miljon kronor i ram.

Attraktiv arbetsgivare/medarbetare

Torsås kommun ska kunna hantera de svårigheter vi står inför i ett vardagligt och ständigt förbättringsarbete genom tydlig verksamhetsnära styrning och ledning. Medarbetare ska fortsatt kunna utveckla kunskaper och färdigheter under sin anställning där delaktighet och hög kontinuitet skapar trygghet för öppenhet och innovativt samarbete.

Resultatutjämningsreserv

För att överbrygga ett mycket ekonomiskt ansträngt år 2025 används kommunens utjämningsreserv för att täcka negativa resultat. Budget och plan bygger på antagandet om att förslaget av ett nytt kommunalt utjämningsystem börjar gälla från och med 2026 och som återigen gör det möjligt att budgetera med överskott.

Reserv volymförändringar

Budget 2025 avsätter 750 tkr i reserv volymförändringar under innevarande år enligt gällande model för avräkning för bildningsnämnden.

Investeringar

Investeringarna klaras inom målet om en 100 procentig självfinansiering. Den koncerngemensamma investeringsbudgeten skall hållas aktuell och prioriteringsordnad.

Drift och Resultatbudget (tkr)

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Antal invånare.	6985	7000	7000
Kommunstyrelsen	101 760	101 760	101 760
Kommunfullmäktige	249	249	349
Valnämnden	21	121	21
Överförmyndarnämnden	848	848	848
Kommunrevisionen	923	1 023	1 023
Bygg- och miljönämnden	9 225	9 225	9 225
Drift och Servicenämnden	28 960	28 960	28 960
Socialnämnden	218 796	218 796	218 796
Bildningsnämnden	150 087	150 087	150 087
Totalt nämnder	510 869	511 069	511 069
Pensionskostnader	10 000	10 000	10 000
Löneökningskompensation	9 000	21 000	33 000
Reserv volymförändringar	750		
Kostnader under finansförvaltningen	19 750	31 000	43 000
Avskrivningar	12 300	12 300	12 300
Verksamhetens nettokostnader	542 919	554 369	566 369
Skatteintäkter	356 857	371 435	387 005
Kommunal utjämning	170 992	198 310	200 418
Skatter och bidrag	527 849	569 745	587 423
Finansiella intäkter	8 200	8 200	8 200
Finansiella kostnader	-4150	-4 150	-4 150
Resultat före RUR	-11 020	19 426	25 104
Resultatutjämningsreserv	14 500		

Investeringsbudget (tkr)

Kommunstyrelsen

Investeringar i tkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Datorer Korr	1 000	1 000	1 000
Markreserv		10 000	10 000
Summa investeringar	1 000	11 000	11 000

Bygg o miljönämnden

Investeringar i tkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Programvara GIS	500	0	0
Vatten / Naturvårdsprojekt	500	500	500
Summa investeringar	1000	500	500

Drift o servicenämnden

Investeringar i tkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Ramfinansierat	3 450	10 650	9 000
Intäktsfinansierat	7 550	19 550	19 100
Summa investeringar	11 000	30 200	28 100

Socialnämnden

Investeringar i tkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Samlingsanslag	1 000	1 000	1 000
Summa investeringar	1 000	1 000	1 000

Bildningsnämnden

Investeringar i tkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Samlingsanslag	500	1500	1000
Summa investeringar	500	1 500	1 000

Sammanställning Investeringar.

Investeringar i tkr.	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelsen	1 000	11 000	11 000
Bygg o miljönämnden	1 000	500	500
Drift o service ramfinansierat	3 450	10 650	9 000
Drift o service intäktsfinansierat	7 550	19 550	19 100
Socialnämnden	1 000	1 000	1 000
Bildningsnämnden	500	1 500	1 000
Summa investeringar	14 500	44 200	41 600

Hållbar utveckling

Miljö

- Kommunens verksamheter är hållbara, energieffektiva och bidrar till en god livsmiljö.
- Torsås ska vara fossilbränslefri kommun 2030.
- Välskötta miljöer i hela kommunen.
- Vattendrag med god ekologisk status.

Uppdrag

- Genomför prioriterad åtgärd fossilbränslefri kommun.
- Energieffektiviseringsprogram.
- Åtgärdsprogram för Bergkvara hamn.

Indikatorer

- Andel miljögodkända fordon inom kommunkoncernen.
- Andel godkända enskilda avlopp.
- Energianvändning per kvadratmeter.

Socialt och ekonomiskt

- Stabil befolkningsutveckling.
- Kommunens invånare ges goda möjligheter till ett gott liv i trygghet och känner förtroende för kommunen.
- Näringspolitiken stödjer och stärker tillväxt, utveckling och sysselsättning.
- Stöd till civilsamhället och en levande landsbygd.
- Höjd utbildningsnivå.
- Kvalitet i välfärden. Förbättrade resultat med kvalitet i omsorg och skola.

Uppdrag

- Planera för fler bostäder.
- Planera markreserv och attraktiv mark för utveckling.
- Utvecklingsdialoger med invånare, civilsamhälle och företag.
- Process kring införande av prislappsmodell i ny styrmodell för kommunen.
- Översiktsplan antagen.

Indikatorer

- Befolkningsutveckling. (SCB)
- Tillgång till bredband andel. %
- Antagna detaljplaner.
- Andel elever i åk 9 med gymnasiebehörighet till yrkesgymnasium.
- Antal personer med praktik eller anpassade tjänster i respektive förvaltning.
- Trygghet. Medborgarundersökning.
- Ranking företagsklimat, Svenskt näringsliv.
- Antal personal hos en brukare i hemtjänsten under en tvåveckorsperiod.

Effektiv organisation

Medarbetare

- Kommunens medarbetare är delaktiga och ansvarstagande för kvalitet och effektivitet i kommunens verksamheter.
- Rättssäker kommunal service efter behov med god tillgänglighet och hög kvalitet.
- Verksamhetsnära ledarskap. Ledarskapet ska vara verksamhetsnära med fokus på arbetsmiljö, ständiga förbättringar av kvalitet och resultat.

Uppdrag

- Systematiskt kvalitetsförbättring genom centralt stöd och medarbetarnära utveckling, där personalens kunskap och kompetens tas tillvara.
- Digital förvaltning. Förbättrade digitala tjänster för en mer effektiv och tillgänglig förvaltning för medborgaren.

Indikatorer

- Sjukfrånvaro.
- Hållbar Medarbetarindex. (HME)
- Personalomsättning.
- Uppföljning av tillgänglighet som t.ex svarstid och handläggningstider.

Process och ekonomi

- Kommunen har god ekonomisk hushållning med kraft att möta dagens och morgondagens utmaningar.
- Kvalitet och kostnadseffektivitet är allas ansvar och säkras genom systematiskt förbättringsarbete av planering, utförande och lärande uppföljning.
- Kompetenta ledare och medarbetare som fokuserar på mål och uppdrag genom ständiga förbättringar.
- Resurseffektiva verksamheter.

Uppdrag

- En aktualiserad femårig koncerngemensam prioriterad investeringsbudget.
- Utvecklad budgetprocess under hela året med antagande i juni.
- Följa upp samarbetet inom Nära Vård mellan Torsås kommun och regionen.

Indikatorer

- God ekonomisk hushållning.
- Uppföljningar av effektivitet och kvalitet i Kolada och Öppna jämförelser.
- Antagen Budget- och styrmodell.
- Relationen mellan kommunens kostnader och framtagna tekniska ramar enligt prislappsmodell.

God ekonomisk hushållning

Genom ett förväntat negativt resultat 2025 nås inte målet om nettokostnader understigande 100 procent. Givet att det nya kostnads- och resultatutjämningsystemet träder ikraft inför budget 2026 kan resultaten åter planeras till överstigande två procent.

Regelverket för nyttjande av resultatutjämningsreserven ändras så att resultatutjämningsreserven kan användas fullt ut 2025 för att överbrygga en period av stora differenser i det kommunala utjämningsystemet mellan 2025 och 2026. För att kunna hantera likviditeten under ett verksamhetsår med underskott ges möjlighet till uttag ur KLP, ej överstigande värdet på insatt kapital.

Investeringarna skall vara självfinansierade till 100% över en rullande femårsperiod. Beslut om oförändrad utdebitering med 21,93 kr per skattekrona beslutas av kommunfullmäktige i november 2024.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta;

att fastställa Majoritetens (*Socialdemokraterna, Centerpartiet, Moderaterna, Vänsterpartiet*) förslag till budget 2025 och ekonomisk planering 2026 – 2027.

att fastställa driftbudget 2025, plan 2026 – 2027

att fastställa investeringsbudget 2025, plan 2026 – 2027

att uppdra åt kommunstyrelsen revidera helägda kommunala bolags ägardirektiv gentemot av fullmäktige fastställd årsplan 2025.

att kommunstyrelsen genom ekonomichefen med kommunstyrelsens ordförande som ersättare har rätt att under år 2025 omsätta lån, dvs låna upp till motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning 2025.

att kommunstyrelsen genom ekonomichefen, med kommunstyrelsens ordförande som ersättare, har rätt att under 2025 förstärka likviditeten med ett möjligt uttag under året från KLP, (Kalmar Läns Pensionskapitalförvaltning AB). Ej överstigande värdet på insatt kapital.

